

הדף היומי בבלי: מסכת בבא בתרא דף ט"ז
הדף היומי בהלכה: סימן קצ"ו מסעיף ב' עד סימן קצ"ז
המוסר היומי: אהבת חסד חלק ב' פרק כ"ד עד 'וכמה יש לו לאדם'

לוח
לימוד
יומי

על מי אמר הרה"ק רבי מנחם מנדל מויטבסק זיע"א מעוות לא יכול לתקון

'ישמח לב', שהעניין במה שאמרו שאסור לאדם ליהנות מהעולם הזה בלא ברכה, הוא "שצריך להמליך הקב"ה על כל העולם".

ואם אינו יודע מה לברך כתב בסוף סימן ר"ב כתב בהג"ה: "מברך שהכל". וביאר במשנ"ב ס"ק פ"ו "היינו שמא הוא מין שברכתו שהכל". ובאמת ברכת שהכל היא ברכה כללית, הכללת בתוכה את כל שאר הברכות, כי כל עצם העניין של ברכת ב"פ העץ או ב"פ האדמה וכדו', עניינן הוא שנדע ונכיר בכך שהבורא ב"ה, הוא הנותן לאילן ולאדמה כח לעשות חיל, ובכוחו הגדול בורא עבורנו בכל עת תמיד את כל ענייני העולם הזה, כפי שמבאר הבעל התניא באריכות בשער היחוד והאמונה פרק א', וכמובא מפי ספרים ומפי סופרים בהרבה מקומות בספרי המוסר והחסידות שהאותיות שבהן ברא ה' שמים וארץ נמשך השפע שלהן בלא הפסק ומהן כל העניינים הגשמיים שבעולם.

בספר הקדוש 'פרי הארץ' להרה"ק רבי מנחם מנדל מויטבסק זיע"א, בפרשת וישב בעניין שאמרו שמי שלא התפלל תפילה אחת עליו נאמר 'מעוות לא יוכל לתקון וחסרון לא יוכל להימנות', כי האדם משתנה בכל עת, וגם אם ישלים לאחמ"כ שתי תפילות, התפילה נעשית במצב שהוא באותה עת, ולא במצב בו היה בעת שהפסיד התפילה הקודמת, ועל כן אין בכך משום תיקון לחיסרון הקודם, ומעניין זה אפשר ללמוד עד כמה חשיבותה של כל ברכה, על כל פרי או דבר גשמי אחר, חשיבותה עצומה היא עד אין שיעור, כי בכל פעם האדם הוא שונה ממה שהיה קודם לכן וממה שיהיה לאחר מכן, וממילא ההזדמנות לברך את הקדוש ברוך הוא באותו האופן והצורה שבה הוא נמצא עכשיו, לא תחזור עוד לעולם.

ובספה"ק 'מאור עיניים' להרה"ק רבי מנחם נחום מטשערנאביל זיע"א, מביא בחלק

האם מותר לשתות חלב ולאכול בשר באותה סעודה?

לאחר אכילת מאכלי חלב, ניתן לאכול בשר לאלתר, ואף באותה סעודה, אך צריך 'קינוח' והדחה' ביניהם, דהיינו ניקוי הפה על ידי אכילת מאכל 'פרווה', ושטיפתו על ידי שתיית משקה 'פרווה'. ויש שנוהגים להמתין חצי שעה בין הבשר לחלב, אך אף למנהג זה ניתן לאכול מאכל בשרי באותה סעודה שבה נאכל המאכל החלבי. וכל זאת בחלב ובמוצרי חלב רכים, אך לאחר אכילת גבינה קשה - מנהג בני אשכנז ורבים מבני ספרד להמתין שש שעות לפני אכילת בשר, ואף בשר עוף. [משנ"ב ט; ביאורים ומוספים דרשו, 12 ו-15]

האם צריך להמתין שש שעות בין גבינה צהובה לבשר?

כאמור, מנהג בני אשכנז להמתין שש שעות בין אכילת גבינה קשה לאכילת בשר. והגבינה הצהובה שבזמננו - יש אומרים שדינה כגבינה קשה; ויש מהם שהחמיר אף כשהגבינה נמסה. ויש שהקל רק בגבינה רכה, והחמיר בכל הגבינות הקשות, אף כאלו שאינן קשות לחלוטין כגבינה צהובה. ויש שהקלו אף בגבינה צהובה, מכיון שאין תהליך הייצור שלה שווה לתהליך הייצור של גבינה קשה שבה עסקו הפוסקים; ויש שהחמיר רק בגבינה שנוצרו בה נקבים מחמת יושנה. [ביאורים ומוספים דרשו, 14]

כיצד יתכן ששלושה האוכלים סביב שולחן אחד אינם מצטרפים ל'זימון'?

הצירוף ל'זימון' אינו אפשרי אלא כשכל האוכלים יכולים להתחבר יחד באכילתם לאכול לחם אחד, שאז נחשבת הנאתם כהנאה אחת לברך עליה יחד. ולפיכך, כאשר כל אחד מהם אוכל לחם שהאחר אינו יכול לאכול ממנו מסיבה הלכתית, כגון ששנים אוכלים בשר ביחד עם הלחם, ואחד אוכל מאכלי חלב יחד עם הלחם, והוא מהנהגים להמתין חצי שעה עד לאכילת בשר (ראה לעיל), כך שאין לחם אחד ששלושתם יכולים לאכול ממנו - אינם מצטרפים ל'זימון'. [משנ"ב ט; ביאורים ומוספים דרשו, 9 ו-12, וראה עוד שם]

אתמול למדנו

- מי שאכל במזיד מאכל האסור באכילה - לא יברך עליו, כיון שאינו מברך בכך את ה' אלא מנאץ; ואם בָּרַךְ, אסור לענות 'אמן'. ואם אכל בשוגג - אין זה נחשב לניאוף, ועליו לברך ברכה אחרונה.
- מי שאכל לאחר השקיעה בכניסת השבת ללא קידוש, או שאכל לאחר השקיעה בצאת השבת ללא הבדלה, וכן מי שאכל בתענית ציבור דרבנן - יש אומרים שצריך לברך ברכה אחרונה.
- האוכל במזיד מאכל שאף מעט ממנו מסוכן לבריאותו - אינו מברך עליו, כיון שהוא עובר עבירה באכילתו, וברכתו היא 'ניאוף', כאמור לעיל בענין האוכל מאכל של איסור.

מחר נלמד

- כיצד מצטרפים ל'זימון' ללא אכילת פת?
- האם ניתן להצטרף ל'זימון' בשתיית קפה בלבד?
- האם ניתן להצטרף ל'זימון' לאחר שהאוכלים האחרים סיימו לאכול?